

Oponentský posudek bakalářské práce

Název: Jak vidí proces truchlení ti, kteří ztrátou blízké osoby prošli a ti, kteří nikoliv

Autor: Jiří Kulda

Evangelická teologická fakulta UK, Praha, 2009

Vypracoval: Pavel Raus

Autor práce si zvolil téma, které rozhodně není atraktivní ani frekventované a je spíše stranou zájmu jak odborných, tak populárních pojednání. Je třeba ocenit odvahu autora takové téma zpracovat.

Autor práce se soustředil na standardní tématické okruhy monografií k tomuto tématu. V první části se zabývá definicí truchlení a diskutuje otázku patologického a nepatologického truchlení a vyjadřuje se k teoretickým modelům průběhu truchlení. Dále diskutuje vhodnost dělení zármutku na fáze a zabývá se průvodními znaky truchlení. Teoretický psychologický rozbor se nakonec podává přehled determinantů ovlivňujících průběh truchlení na straně pozůstalého a na straně zesnulého. Teoretická část je posléze doplněna biblickým pohledem na truchlení. Práce poté obsahuje praktickou část, výzkum ze vzorku 36 respondentů, který porovnává názory a postoje skupiny respondentů, která zakusila ztrátu blízké osoby a skupiny těch, kteří ztrátu nezakusili. Obsahově by úroveň práce pomohlo širší pojednání o psychodynamické teorii ztráty. Na straně 14 je pouhá zmínka o existenci těchto teorií.

Celá práce je postavena na pokusu prokázat oprávněnost tvrzení, že "existuje základní rozdíl v pohledu na truchlení mezi těmi, kdo touto zkušeností prošli a mezi těmi, kdo nikoli." Jak teoretická část, tak výzkum ve druhé části jsou nástroji k zodpovězení této teze. Striktně řečeno, formulace teze jako nulové hypotézy by představovala formulaci obrácenou, tedy "není rozdíl" mezi těmito skupinami. To ale nemění nic na provedení výzkumu a diskuzi výsledků. Celkově je výzkum zajímavě provedený a je hlavním přínosem práce. V diskuzi výsledků jsou u většiny zkoumaných otázek připojena ještě krátká dokreslení jednotlivých témat z biblických pramenů.

Autor vychází z přehledu asi 19 odborných nebo odborně populárních publikací doplněných dalšími odkazy na internetové diskuze nebo na další internetové zdroje. Přestože seznam literatury by mohl být doplněn dalšími publikacemi, dá se považovat seznam použité literatury za postačující na spodní hranici požadavku na podobnou práci. Autor tak prokázal schopnost práce s literaturou na základní úrovni.

Práci nesvědčí přílišná stručnost a nepropracovanost teologické diskuze tématu. Autor se omezil na diskuzi některých biblických příběhů a témat. Tím se teologická část stává spíše ilustračním doplňkem než svěbytnou součástí práce, která by umožnila hlubší sondu do integrace teologických a psychologických pohledů. Pozornost by si zasloužil alespoň náznak teologického pohledu na smrt jako takovou.

Po formální stránce práce obsahuje minimum překlepů a mluvnických nedostatků. Mezi formální nedostatky patří spíše časté odbočování do postranních témat zbytečnými komentáři jako je například diskuze WHO definice zdraví na straně 12 nebo na straně 13 zbytečné upozornění na zjevnou skutečnost, že pastorační pracovník se nemůže podílet na medikaci v případě vážnějšího průběhu truchlení. Tato témata jsou zcela zbytečně otevřena a hned bez další diskuze ukončena. Zhruba od poloviny citovaných odkazů došlo k posunu čísel odkazů (například odkaz 18 na Gn 2,18 je v seznamu pod číslem 19). Také není jasné na straně 15 odkud jsou vzaty čtyři patologické reakce, citace zcela chybí. Dalším formálním nedostatkem je na straně 53 mírný zmatek u grafů 5 a 6. Nadpis uvádí, že se jedná o skupinu, která "nikoho neztratila" a popis grafu, že se jedná o skupinu, která "někoho ztratila".

Pokud se týká praktické části, prosím autora, aby vysvětlil, proč v otázce 7.4 použil pro posouzení významu rituálu pohřbu pro obě skupiny respondentů konstrukt vlastního pohřbu. Tato souvislost z textu není zcela zřejmá.

I přes zmíněné nedostatky je práce celkově solidně zpracována a autor prokázal schopnost samostatně zpracovat dané téma na úrovni bakalářského studia.

Navrhované hodnocení: D

V Praze dne 11.8.2009